

L.Dz. ZA1/DL/000794/2025

Sopot, 2025-10-06

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. 905-111.020.302.8.2025

Data wpływu 07.10.25v

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej
Sejm X kadencji

SZANOWNY PANIE MARSZAŁKU,

W dniu 1 października 2025 r. do Sejmu został wniesiony rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych (druk sejmowy nr 1752; dalej: „Projekt”). Zgodnie z Uzasadnieniem, *celem Projektu jest czasowe oraz docelowe dostosowanie obciążeń podatkowych wybranych instytucji finansowych (m.in. banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych) do nadzwyczajnych uwarunkowań makroekonomicznych ostatnich lat, w szczególności: powrotu inflacji po pandemii, wzrostu rynkowych stóp procentowych oraz zwiększonych potrzeb wydatkowych państwa związanych z bezpieczeństwem i obronnością*. Projekt przewiduje podwyższenie stawek CIT dla określonych podmiotów sektora finansowego oraz modyfikację konstrukcji podatku od niektórych instytucji finansowych (tzw. „podatku bankowego”) w horyzoncie lat 2026–2027 i latach następnych.

Kasa Krajowa, uznając wagę celów fiskalnych i bezpieczeństwa państwa, pragnie jednocześnie zwrócić uwagę na istotną różnicę natury ekonomicznej i ustrojowej pomiędzy bankami komercyjnymi a spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi. Kasy – działając w formie spółdzielni i co do zasady świadcząc usługi na rzecz własnych członków – realizują funkcję lokalnego pośrednictwa finansowego, której celem jest wspieranie oszczędzania i finansowania potrzeb gospodarstw domowych swoich członków, a nie maksymalizacja zysków. Struktura ryzyka, skala działania, źródła finansowania oraz model dystrybucji nadwyżek (na fundusze własne i cele statutowe) różnią się zasadniczo od modeli banków.

Podkreślenia wymaga, że sektor SKOK nie doświadczał w latach 2023–2024 nadzwyczajnych zysków porównywalnych do części sektora bankowego; przeciwnie – mierzył się z wyzwaniami rentowności i odbudowy funduszy własnych, a znacząca część kas realizuje programy postępowania naprawczego. Z danych opublikowanych przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego w *Informacji o sytuacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w IV kwartale 2024 roku*¹ wynika, że *Na koniec IV kwartału 2024 roku sektor kas wykazał ujemny wynik finansowy w wysokości 1,81 mln zł. Według ostatecznych danych sprawozdawczych, przekazanych przez SKOK, sektor kas za 2024 r. wygenerował ujemny wynik finansowy netto na poziomie 11,8 mln zł. Ponadto wskaźnik ROA netto (zwrotu z aktywów) według stanu na koniec grudnia 2024 r. dla sektora SKOK wyniósł -0,12% natomiast dla sektora bankowego 1,27%. Na koniec czerwca 2025 r. 8 spośród 18 kas objętych było programem*

¹ https://www.knf.gov.pl/knf/pl/komponenty/img/Informacja_o_sytuacji_sp%C3%B3%C5%82dzielczych_kas_oszcz%C4%99dno%C5%9Bciowo-kredytowyc_%20w%20_IV_kwartale_2024_roku_93062.pdf

postępowania naprawczego, a aktywa kas realizujących program postępowania naprawczego wynosiły prawie 9,1 mld zł co stanowi blisko 92% aktywów całego sektora SKOK. Ponadto zaproponowany w projekcie kierunek zmian, zmierzający do zwiększenia obciążeń podatkowych sektora spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, jest całkowicie sprzeczny z kierunkiem wyznaczonym Uchwałą Nr 48/2021 Komitetu Stabilności Finansowej z dnia 19 marca 2021 r.

W konsekwencji powyższego, **włączenie kas do identycznego reżimu podwyższonych stawek CIT** jak banki, bez uwzględnienia ich rzeczywistej sytuacji finansowej, skali i profilu działalności, **prowadzić będzie do efektu asymetrii**: banki odczuwają łagodzące skutki zmian w zakresie podatku bankowego, których kasy obecnie nie płacą (albo ze względu na skalę ich działalności – aktywa poniżej progu 4 mld PLN określonego w ustawie o podatku bankowym, albo ze względu na realizację programu postępowania naprawczego), podczas gdy kasy poniosłyby ciężar wyższej stawki CIT bez ekwiwalentnego mechanizmu kompensującego. Zaproponowana w projekcie ustawy zmiana, w przypadku jej wejścia w życie, utrudni także realizację programów postępowania naprawczego przez kasy i wpłynie negatywnie na ich sytuację finansową, w tym na zdolność do budowy funduszy własnych.

Mając na względzie zasadę proporcjonalności, neutralności konkurencyjnej i konieczność niezakłócania programów naprawczych w sektorze spółdzielczym, zwracamy się o rozważenie zmian, które doprecyzują zakres podmiotowy Projektu w taki sposób, aby realizował on deklarowany cel fiskalny wobec beneficjentów „nadzwyczajnej renty” ostatnich lat, a jednocześnie nie obciążał ponad miarę podmiotów, które tej renty nie osiągały.

Mając na uwadze powyższe Kasa Krajowa, w toku rządowych konsultacji publicznych, przedłożyła dwie alternatywne propozycje poprawek, zgodnie z którymi spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe albo byłyby wyłączone z zakresu podmiotowego proponowanej regulacji w całości, albo podwyższe stawki podatku CIT podlegałyby tylko te kasy, których suma bilansowa na koniec roku poprzedzającego rok, za który ustalana jest stawka podatku, przekroczyła 4 mld zł oraz które nie podlegają zwolnieniu z podatku bankowego na podstawie art. 11 ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych.

W wyniku rozpatrzenia przez wnioskodawcę ww. propozycji uwagi te zostały, jak wskazano w Raporcie z konsultacji² częściowo uwzględnione: ***Uwaga częściowo uwzględniona.** (...) Podwyżka CIT ma z kolei tą zaletę, że wysokość podatku wiąże z bieżącym wynikiem danego podmiotu. Tym samym, z racji swojej konstrukcji, uwzględnia sytuację finansową danego podmiotu (...). Nie ma zatem systemowego uzasadnienia do tworzenia wyłomów w zakresie opodatkowania CIT (...). Uwzględniono natomiast uwagę odnoszącą się do podatników objętych obecnie stawką 9%. Tacy podatnicy nie będą objęci stawką „docelową” w wysokości 23% lecz stawką w wysokości 13% (z odpowiednimi dostosowaniami również w przepisach epizodycznych).*

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, że:

- podstawa opodatkowania nie zawsze odzwierciedla sytuację finansową podmiotu. Szereg ograniczeń w zaliczaniu do kosztów uzyskania przychodów wydatków niezbędnych w działalności spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej (jak np. składek na rzecz

² <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12401554/13152671/13152672/dokument738807.zip>

Bankowego Funduszu Gwarancyjnego) powoduje, że możliwa jest sytuacja wykazywania przez kasę dodatniej podstawy opodatkowania pomimo jednoczesnej straty bilansowej;

- propozycje Kasy Krajowej w zakresie jednoznacznego wyłączenia z dodatkowego opodatkowania kas nie zostały uwzględnione, ale wprowadzono dodatkową, obniżoną stawkę dla małych podatników, przy czym podniesienie stawek nie nastąpiło proporcjonalnie, a liniowo, tj. o taką samą liczbę punktów procentowych. Powyższe oznacza, że w stosunku do obecnej stawki 19% wzrost o 4% oznacza podwyżkę o około 20%, natomiast wzrost z 9% do 13%, czyli także o 4%, jest już wzrostem nie o ok. 20%, lecz o ok. 40%. Podobne regulacje zawiera projekt ustawy w odniesieniu do stawki w pierwszym roku, tj. 2026 – dla podmiotów z 19% stawką CIT przewidziano wzrost z 23% do 30%, a dla małych podatników wzrost z 13% do 20%, czyli także o 7 punktów procentowych.

Wobec nieuwzględnienia stanowiska Kasy Krajowej na etapie prac rządowych, poniżej przedstawiam poniższe propozycje legislacyjne:

W art. 1 w pkt 1 w lit. b projektu ustawy, w dodawanym w art. 19 w ust. 1 ustawy o CIT pkt 3 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) bankiem krajowym, bankiem zagranicznym i instytucją kredytową w rozumieniu odpowiednio art. 4 ust. 1 pkt 1, 2 i 17 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe,”.

W przypadku nieprzyjęcia przedłożonej propozycji, uprzejmie proszę o rozważenie możliwości wprowadzenia poprawki alternatywnej względem powyższej propozycji legislacyjnej w następującym brzmieniu:

W art. 1 w pkt 1 w lit. b projektu ustawy, w dodawanym w art. 19 w ust. 1 ustawy o CIT pkt 3 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) bankiem krajowym, bankiem zagranicznym i instytucją kredytową w rozumieniu odpowiednio art. 4 ust. 1 pkt 1, 2 i 17 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe oraz spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową, której suma bilansowa na koniec roku poprzedzającego rok, za który ustalana jest stawka podatku, przekroczyła 4 mld zł oraz która nie podlega zwolnieniu na podstawie art. 11 ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 623),”.

Zaproponowany wariant alternatywny poprawki nawiązuje do regulacji zawartej w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych, zgodnie z którą w przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1-4 (w art. 4 w pkt 4 wskazane są spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych), podstawą opodatkowania jest nadwyżka sumy wartości aktywów podatnika, wynikająca z zestawienia obrotów i sald, ustalonego na ostatni dzień miesiąca na podstawie zapisów na kontach księgi głównej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 i 295) lub standardami rachunkowości stosowanymi przez podatnika na podstawie art. 2 ust. 3 tej ustawy – ponad kwotę 4 mld zł.

Przyjęcie rozwiązań proponowanych przez Kasę Krajową pozwoli na realizację celu Projektu, którym jest zasilenie budżetu państwa poprzez obciążenie nadzwyczajnych zysków banków uzyskanych w specyficznej sytuacji gospodarczej oraz sfinansowanie większych wydatków na bezpieczeństwo i ochronę zdrowia, a jednocześnie nie doprowadzi do pogorszenia sytuacji finansowej podmiotów nie osiągających nadzwyczajnych zysków, często będących w trudnej sytuacji finansowej (m.in. ze względu na ograniczoną skalę ich działalności), w tym podmiotów realizujących programy

postępowania naprawczego, świadczących swoje usługi, co do zasady wyłącznie na rzecz swoich członków. Inne rozwiązanie może prowadzić do destabilizacji tych instytucji finansowych z uwagi na istotny negatywny wpływ ekonomiczny planowanego obciążenia podatkowego.

Kasa Krajowa deklaruje gotowość udzielenia wszelkich niezbędnych wyjaśnień oraz udziału w dalszych pracach legislacyjnych nad procedowanym projektem.

Z POJAZDEM

Rafał Matusiak
PREZES